

Abelard Saragossà ha subtitulat el seu llibre *El valencianisme de Sanchis Guarner* amb este qualificatiu: “un valencianisme humaniste i moderat”

de l'Any fa més de quinze anys. Però, recentment, hem de congratular-nos de dos iniciatives destinades a fer perdurar la seua memòria. Per una banda, la realització d'un Simposi Manuel Sanchis Guarner organitzat per l'AVL el passat mes de febrer, i per l'altra, la publicació per l'editorial Àrbena de dos llibres: la *Gramàtica Valenciana* de Sanchis Guarner i el llibre mencionat d'Abelard Saragossà.

La *Gramàtica valenciana* de Manuel Sanchis Guarner és, sens dubte, la seua aportació filològica més important. Es tracta d'un text que hauria d'estar sempre a l'abast del públic, en canvi, desgraciadament, no ha sigut així. La primera edició, publicada l'any 1950 en l'editorial Torre, dirigida per Xavier Casp i Miquel Adlert, va estar molts anys exhaurida fins que l'any 1993 Alta Fulla Editorial publicava una edició facsimilar a cura del professor Antoni Ferrando. Esta edició també es va exhaurir. És per això que cal felicitar l'editorial Àrbena i Vicent Satorres, director de la col·lecció on ha aparegut esta edició. Els curadors de la *Gramàtica valenciana* han sigut Juli Jordà, Abelard Saragossà i Vicent Satorres. Com a novetat, cal destacar que l'edició incorpora, marcades en negreta, les rectificacions i les millores que va elaborar l'autor al llarg de la seua vida.

En paral·lel a la publicació de la *Gramàtica valenciana* ha eixit a la llum en la mateixa editorial el llibre d'Abelard Saragossà, *El valencianisme de Sanchis Guarner*. “La finalitat d'este llibre –diu l'autor– és estudiar el Manuel Sanchis Guarner gramàtic a causa de la modernitat i l'aplicabilitat social”. El llibre n'analitza molts aspectes interessants, com ara les discrepàncies de model lingüístic entre Fuster i Sanchis a través de la co-

rrespondència entre els dos intel·lectuals. També realitza un estudi comparatiu entre les gramàtiques de Sanchis Guarner i la de Carles Salvador, i conté així mateix un xicotet apartat dedicat a la participació de Sanchis Guarner en la Comissió Interdiocesana de Textos Litúrgics.

En l'epíleg de l'obra, Abelard Saragossà afirma: “Com a conclusió global del llibre, repetiria que, des de la joventut fins al final de la vida, el nostre autor va ser una persona arrelada i identificada amb la seua societat, unida a la història valenciana; i, per això mateix, era realista, madura, equilibrada, constant en el treball i en les idees, predisposada al diàleg i a la concòrdia, democràtica. La seua concepció del valencianisme no solament era positiva en el segle xx: també ho és ara, i ho serà en el futur. Parlar del gramàtic valencià no és només parlar d'ell: també és raonar sobre una concepció del valencianisme atractiva per a molts valencians. Sanchis Guarner hauria de ser considerat un humaniste clàssic”.

No vull acabar el present article sense reproduir un fragment del discurs que pronuncià Sanchis Guarner com a mantenidor dels Jocs Florals de València de l'any 1971, titulat *Per a una caracterització valenciana*, unes paraules que resultaran ben grates per als lectors de *Cresol*: “Per a parlar de l'amor aprofitaré unes paraules d'altri, no d'un poeta però sí augustes, d'una de les persones que més han amat i que més han estat amades en aquest nostre segle xx, el papa Joan XXIII d'immortal memòria, que digué: ‘Estimarem la nostra pàtria i estimarem la dels altres. Estimarem els catòlics, estimarem els cismàtics, els protestants, els anglicans, els indiferents, els musulmans, els pagans, els ateus. Estimarem els qui es burlen de nosaltres, els qui ens menyspreen, els qui s'oposen a nosaltres i ens persegueixen. Els qui mereixen ser estimats i els qui no ho mereixen. Estimarem el nostre temps, la nostra civilització, la nostra tècnica, el nostre art, el nostre esport, el nostre món!’ Sí amics, hem d'estimar-ho tot, i estimar-ho amb un amor que siga dedicació altruista i voluntat de servei, amb fraternitat, amb solidaritat”.